

MARK & STALD

FAGLIGT TALT

AF LARS LAMBERTSEN, SVINERÅDGIVER,
ØKOLOGISK LANDSFORENING

FÅ STYR PÅ FODER OG ØKONOMI

De sidste par år har været forbundet med en ganske pæn afregning på økologisk svin. Det har bevirket, at produktionen er øget ganske pænt. Samtidig er antallet af både økologiske malkekøer og økologisk fjerkræ steget, og dette er ensbetydende med, at der skal bruges mere økologisk foder.

Et bud her fra Økologisk Landsforening er, at der i Danmark vil komme til at mangle ca. 30.000 ton bælgssæd og proteinafgrøder og 60.000 ton korn til foder. Det er derfor svært at tro, at prisen på foder ikke kommer til at stige i 2018. Hvor meget den så vil stige, er straks sværere at forudsige. Foderet er i forvejen en af de største poster, når vi taler om produktionen af økologiske svin.

Derfor er det til stadighed også et område, der skal have fokus, og man bør løbende arbejde på at reducere foderforbruget. Hvilke knapper har du så at skruer på? Det afhænger selvfølgelig af, om du er soholder eller slagtesvineproducent, og om du bruger færdigfoder eller er hjemmeblender.

“ *Et punkt, alle skal være opmærksom på, er skadedyr som mus og rotter. En rotte kan spise ca. ni kg foder om året.* ”

Et punkt, alle skal være opmærksom på, er skadedyr som mus og rotter. En rotte kan spise ca. ni kg foder om året. Reducer deres levesteder ved løbende at rydde op og fjerne tabt foder. Ved mistanke om rotter, kontakt da skadedyrsbekæmpelsen. Når vi taler svin på friland, er det vigtigt at bruge fodertrug, der ikke kan vælte, samt fodertrug eller automater med låg/klapper for at undgå, at fugle æder af foderet. For hjemmeblenderen handler det om løbende kontrol af kværn og vejeenheder i blandaanlægget. Samtidig er det vigtigt at få lavet foderanalyser ved nye foderemner samt at indstille blandaanlægget, når du ændrer i foderblandingen.

Hos slagtesvin og smågrise er en løbende kontrol af foderautomaten vigtig for at sikre, at den er indstillet korrekt. En forkert indstillet foderautomat, kan let resultere i et foderspild på fem procent. For søer er huldstyring vigtig. Det er vigtigt, at søerne ikke bliver for tynde, men samtidig må en so heller ikke blive for fed. Ud over at fede søer er lig med et højere foderforbrug, øger det også risikoen for faringsbesvær og ihjællægning af smågrise.

Kan ramsløg og tyttebær erstatte antibiotika?

Pulver af bl.a. tyttebær har et stort potentiale for at erstatte antibiotika til behandling af fravænningsdiarré. Foto: AU-FOOD.

Nye forsøg viser, at planter med antibakteriel effekt har en markant hæmmende effekt på colibakterier i mave og tarm hos smågrise

SMÅGRISE
AF MAJA ELINE PETERSEN

Mavetarminfektioner hos smågrise er et alvorligt problem, og der anvendes årligt store mængder antibiotika, zink og kobber til behandling og forebyggelse af diarré og infektioner. Nu har forskere fra Aarhus Universitet fundet en række planter med antibakterielle egenskaber, der potentielt kan erstatte den nuværende brug af antibiotika, zink og kobber.

- Tidligere på året undersøgte vi en lang række plantearter i laboratoriet og fandt, at flere af planterne havde en stor effekt mod colibakterier. Vi har nu netop afsluttet et pilotforsøg i MAFFRA projektet, hvor vi har undersøgt, hvordan planterne påvirkede grisene, og resultaterne er meget lovende, forklarer projektleder Martin Jensen, seniorforsker, Institut for Fødevarer på Aarhus Universitet.

Ramsløg og tyttebær

Rabarber, tyttebær, ribs, peberrod, og ramsløg er bare nogle af de forskellige planter, Martin Jensen og hans kolleger i første omgang har undersøgt i laboratoriet i mavetarmindhold udtaget fra slagtede grise.

- Plantepulverne har vi først testet enkeltvist. Her viste ramsløg sig at være særligt virksomt, hvor koncentrationer helt ned til en pct. kunne hæmme colibakterier i mave-tarmindholdet. Også ribs og tyttebær havde en hæmmende effekt, forklarer Martin Jensen og tilføjer:

- Vi fandt yderligere, at en kombination af flere plantearter gav en synergistisk effekt. Særligt havde en blanding af ramsløg med enten ribs eller tyttebær en stor hæmmende effekt mod colibakterierne. Årsagen til den forstærkede effekt er formentlig, at de virksomme stoffer i planterne påvirker bakterierne forskelligt. Nogle påvirker ved at sænke pH-værdien og skabe et surt miljø, som hæmmer bakteriernes vækst, mens andre indholdsstoffer decideret ødelægger eller dræber bakterierne.

Virker også i levende grise

Den virksomme blanding er netop blevet testet på grise i et pilotforsøg, der inkluderede to grupper af grise – en kontrolgruppe og en, der fik planteblandingen

tilsat standardfoderet. Alle grise var fravænnede ved fire uger, og selve forsøget begyndte, da grisene var fem uger gamle.

- Det, vi har fundet, er faktisk ret markant. Allerede efter syv dage så vi en stor forskel i antallet af colibakterier i gødningsprøverne fra de to hold grise. Niveaet af colibakterier i gødningen hos de grise, der havde fået foder tilsat planteblandingen, var reduceret med en faktor 100. Derimod havde blandingen ingen hæmmende effekt på de gavnlige mælkesyrebakterier, forklarer Nuria Canibe, seniorforsker ved Aarhus Universitet, og tilføjer:

- Efter grisene blev aflivet, tog vi prøver fra maven, tynd-, blind- og tyktarmen. Her kunne vi se, at colibakterierne var reduceret hele vejen ned i tarmkanalen.

Håb om større projekt

Forskerne håber nu at få finansiering til et større forsøg, der kan dokumentere de lovende resultater fra pilotforsøget.

- Vi kan konstatere, at planterne har et stort potentiale som alternativ til antibiotika. Nu er det vigtigt for os at gennemføre et solidt, videnskabeligt studie, der dokumenterer effekten og tydeliggør, hvordan svineproduktionen fremadrettet kan bruge denne viden til at bringe forbruget af antibiotika ned, forklarer Martin Jensen.